

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Rendészettudományi Doktori Iskola
Tézisfüzet

Németh Gábor r. alezredes

**A rendvédelmi egységek szerepe az EU Közel-Keleti válságkezelési tevékenységében
című doktori (PhD) értekezéshez**

Témavezető:

Dr. Sallai János ny. r. ezredes
egyetemi tanár, professor emeritus

.....

Budapest, 2026

A tudományos probléma megfogalmazása

Az elmúlt két évtizedben a nemzetközi válságkezelésben egyre hangsúlyosabbá váltak a polgári – különösen a rendészeti – komponensek. Bár a rendőri és civil szakértők bevonása hosszú múltra tekint vissza, a válságövezetekben végrehajtott műveletek értékelése továbbra is elsősorban a katonai szerepvállalásra koncentrál, különösen a Közel-Kelet esetében. Ez a megközelítés azonban egyre kevésbé tartható, hiszen a közrend és közbiztonság helyreállítása nélkül sem az újjáépítés, sem a helyi biztonsági intézmények megerősítése nem képzelhető el. A fentiekén túl a nemzetközi válságkezelő missziók tevékenysége közvetlen hatással van a nyugati demokráciák, az EU biztonságának alakulására, elsősorban a határokon átnyúló bűncselekmények, migráció és terrorizmus elleni helyi, hatékony fellépés támogatásán keresztül. A rendésztudomány elemzési kerete segít az EU-missziók hatásmechanizmusainak mélyebb megértésében, különösen abban, hogy a helyi rendészeti kapacitások fejlesztése miként járul hozzá a hosszú távú stabilitáshoz.

A probléma tudományos jelentőségét tovább növeli, hogy a 2009-ben hatályba lépett Lisszaboni Szerződés megerősítette a már 1993 óta létező Közös Kül- és Biztonságpolitikát (KKBP), és szakpolitikai rangra emelte a Közös Biztonság- és Védelempolitikát¹ (KBVP). A tagállamok ezzel deklarálták, hogy az uniós diplomácia mellett a polgári és katonai válságkezelő, konfliktusmegelőző és békefenntartó műveleteknek is kiemelt szerepet szánnak. A kérdés azonban az, hogy ez a stratégiai ambíció mennyiben vált valóra a gyakorlatban. A Közel-Kelet különösen alkalmas terep e dilemmák vizsgálatára. Az EU már a 2000-es évek közepétől jelen van a térségben különböző KBVP-missziókkal, mégis felmerül a kérdés: összegezzhető-e bármilyen kézzelfogható eredmény az EU „globális cselekvőként” betöltött szerepéről a térségben?

A legutóbbi fejlemények alapján sok elemző szerint az EU befolyása inkább csökkent, mint erősödött; a térség számos pontján az unió nélkül zajlanak le meghatározó biztonságpolitikai folyamatok.

A 2016-ban jóváhagyott „Közös jövőkép, közös fellépés: Erősebb Európa. Globális stratégia az Európai Unió kül- és biztonságpolitikájához” elnevezésű stratégia szerint: *„Egyre gyakrabban tapasztaljuk, hogy a törékeny államok erőszakos konfliktusok következtében összeomlanak. Ezek a válságok – valamint az általuk okozott kimondhatatlan*

¹ Az Európai Unióról Szóló Szerződés és Az Európai Unió Működéséről Szóló Szerződés Egységes Szerkezetbe Foglalt Változata (2016/C 202/01) 42-43. cikk.

*erőszak és emberi szenvedés – közös létfontosságú érdekeinket fenyegetik. Az EU gyakorlati és elvi alapokon állva fog részt venni a békeépítésben, erőfeszítéseit elsősorban a keleti és déli szomszédságra összpontosítva, miközben távolabbi térségekben eseti alapon mérlegeli a szerepvállalást. Az EU az emberi biztonságot integrált megközelítés révén kívánja erősíteni.”*²

A dolgozatban vizsgált missziók tevékenysége hozzájárulhat a Közel-Kelet stabilitásának erősítéséhez, ezáltal mérsékelve az onnan kiinduló, az Európai Unió biztonságát érintő kockázatokat. Bár a külső határokon történő hatékony fellépés az illegális tevékenységekkel szemben kiemelt feladat, mindaddig nem várható érdemi csökkenés sem az EU-t, sem a Magyarországot érintő illegális migrációs nyomásban, amíg nem sikerül stabilizálni a migráció kibocsátó és tranzitorszárait. Ugyanez igaz a térségből kiinduló egyéb jogellenes cselekményekre – így például a terrorizmusra, valamint a műkincsek és fegyverek illegális kereskedelmére – is.

A vizsgált tevékenység jelentőségét az is növeli, hogy a missziókban szolgáló rendészeti szakemberek olyan speciális kompetenciákat szereznek – a helyi biztonsági intézmények működésének megismerésétől az iszlám kultúra sajátosságain át a terrorista és szervezett bűnözői csoportok adaptív stratégiáinak feltérképezéséig –, amelyek az EU belső biztonságpolitikájában is hasznosíthatók. Mégis, a tagállami rendészeti szervek leterheltsége miatt a részvétel korlátozott, Magyarország esetében jelenleg mindössze egy fő teljesít szolgálatot a térségben.³

A dolgozat ezért arra a központi kérdésre keresi a választ, hogy a közel-keleti KBVP-missziók rendészeti komponensei milyen mértékben járulnak hozzá a helyi biztonsági intézmények megerősítéséhez, és milyen tényezők támogatják vagy akadályozzák a hatékony uniós válságkezelést. A vizsgálat célja annak feltárása, hogy a missziók ténylegesen képesek-e érdemi hatást gyakorolni a térség stabilitására, illetve hogy a jelenlegi gyakorlat mennyiben járul hozzá az EU globális szerepének erősítéséhez – vagy éppen gyengüléséhez. A dolgozat tehát egy olyan elméleti és gyakorlati problémára keres választ, amelynek feltárása segítheti az uniós válságkezelés jövőbeli eredményességét.

² Shared Vision, Common Action: A Stronger Europe A Global Strategy for the European Union's Foreign And Security Policy (2016)

Forrás: https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/eugs_review_web_0.pdf (Letöltés ideje: 2026. január 19.)

³ Forrás: Rendőrségi Oktatási és Kiképző Központ (2026. május 29.)

A kutatási célkitűzések

1. A kutatás elsődleges célja az Európai Unió Közel-Keleten működő civil/rendőri válságkezelő misszióinak átfogó bemutatása és rendszerszintű elemzése. A vizsgálat külön figyelmet fordít a missziók eredményességére és hatásosságára, valamint azokra a politikai, jogi és intézményi tényezőkre, amelyek az uniós szerepvállalás működését és teljesítményét meghatározzák.
2. A kutatás célja feltárni az EU-missziókban szolgálatot teljesítő rendészeti és civil szakértők szerepét, feladatrendszerét és működési környezetét. A vizsgálat kiterjed arra, hogy e szakértők tevékenysége milyen módon és mértékben járul(hat) hozzá a fogadó országok intézményrendszerének megerősítéséhez, a jogállamiság stabilizálásához és a hosszú távú béketeremtéshez. Emellett elemzi, hogy a rendészeti és civil komponensek szerepvállalása miként jelenik meg a szakpolitikai diskurzusban és a tudományos elemzésekben.
3. A kutatás további célja, hogy eredményei hozzájáruljanak a nemzetközi válságkezeléshez kapcsolódó hazai felkészítési, kiválasztási és döntés-előkészítési folyamatok tudományos megalapozottságú fejlesztéséhez. A dolgozat ennek keretében olyan javaslatokat kíván megfogalmazni, amelyek elősegítik Magyarország hatékonyabb és szakmailag felkészültebb részvételét az uniós válságkezelő missziókban.

Kutatási hipotézisek

Az első hipotézis megfogalmazása:

Feltételezésem szerint az Európai Unió civil/rendőri KBVP-misszióinak hatásossága azokban az államokban érvényesül, ahol rendelkezésre állnak a működőképes állami struktúrák, a reformok megvalósítását támogató politikai elkötelezettség, valamint a missziók szakmai ajánlásainak befogadására alkalmas intézményi és szervezeti kapacitások.

Kutatási kérdések

1. Milyen politikai, jogi és intézményi feltételrendszer szükséges ahhoz, hogy az EU civil és rendőri missziói hatásosan működjenek a Közel-Keleten?
2. A fogadó ország intézményi kapacitásai milyen módon befolyásolják a missziók szakmai ajánlásainak érvényesülését és fenntarthatóságát?

A második hipotézis megfogalmazása:

Feltételezésem szerint az uniós szinten szabályozott, de tagállami szinten működtetett strukturált kiválasztási, felkészítési és misszió alatti támogatási mechanizmusok és a KBVP civil és rendészeti szakértők szakmai teljesítménye között pozitív összefüggés mutatható ki, amely hozzájárulhat a missziók operatív eredményességéhez.

Kutatási kérdések

1. A különböző képzési és támogatási mechanizmusok milyen hatást gyakorolnak a tanácsadói, mentorálási és kapacitásfejlesztési feladatok eredményességére?
2. Milyen képességprofilok (kompetenciák, előképzettség, tapasztalat) járulnak hozzá leginkább a missziók operatív sikeréhez?

A harmadik hipotézis megfogalmazása:

Feltételezésem szerint a KBVP-missziók eredményessége növelhető, ha a hosszabb időtartamú (egy- vagy többéves) vezénylések mellett célzottan bevonásra kerülnek rövid távra telepített, speciális szaktudással rendelkező szakértői csoportok is, különösen olyan technikai, operatív vagy projektspecifikus feladatok ellátására, amelyek nem igényelnek folyamatos, tartós helyszíni jelenlétet.

Kutatási kérdések

1. A rövid távra telepített, speciális szaktudással rendelkező szakértők milyen típusú feladatokban képesek a legnagyobb hozzáadott értéket nyújtani?
2. Hogyan befolyásolja a személyi állomány összetétele (hosszú távra, rövid távra vezényelt szakértők) a missziók szervezeti tanulását, tudásátadását és fenntartható hatását?

A negyedik hipotézis megfogalmazása:

Feltételezésem szerint, amennyiben a tagállamok közötti intézményesült regionális együttműködési formák – így például a Visegrádi 4-ekhez hasonló mechanizmusok – valós tudás- és erőforrás-megosztásra épülnek, képesek hozzájárulni az EU KBVP-missziók személyzeti utánpótlásának hatékonyabb megszervezéséhez, valamint az erőforrások racionálisabb és összehangoltabb felhasználásához.

Kutatási kérdések

1. Mennyiben javítható a tagállamok közötti koordináció és erőforrás-megosztás intézményesített regionális mechanizmusok révén?
2. Milyen közös képzési, felkészítési vagy telepítési modellek kialakítására alkalmas a Visegrádi Együttműködés keretrendszere?

A kutatás során alkalmazott tudományos-szakmai módszerek

Dolgozatomban az EU közös biztonság- és védelempolitikájának azon elemeit vizsgálom, amelyek a Közel-Keleten működő civil/rendészeti válságkezelő missziókhoz kapcsolódnak. Elemzem a missziók feladatait, jogi háttérét, működésük hatásosságát, valamint a nemzetközi személyzet kiválasztásának, felkészítésének és szakmai fejlesztésének rendszerét. A vizsgált missziók mindegyike rendészeti és/vagy igazságügyi képességfejlesztő feladatokat lát el, mivel az Európai Unió – mint önálló nemzetközi szereplő – a térségben nem alkalmaz katonai erőt.

Kutatásom során több, egymással kompatibilis, részben innovatív és a témában korábban nem alkalmazott módszert használtam annak érdekében, hogy átfogóan feltérképezsem és összevegyem az EU KBVP közel-keleti – Irakban és a palesztin területeken működő – válságkezelő misszióinak tevékenységét, valamint működésük eredményességét és – amennyire a rendelkezésre álló adatok lehetővé tették – hatásosságát.

A kutatás kezdeti szakaszában áttekintettem a közel-keleti térség történelmi fejlődését, valamint a jelenleg is aktív konfliktusok kialakulásának okait és azok mélyebb, strukturális gyökereit. A hazai és nemzetközi szakirodalom alapján feldolgoztam a nemzetközi rendőri és rendészeti békefenntartás, valamint a polgári válságkezelés kialakulását és fejlődését. Emellett elemeztem a nemzetközi válságkezelés és békefenntartás nem katonai eszközökkel végrehajtott tevékenységeinek alakulását.

A kutatás során elsődleges és másodlagos forrásokat egyaránt felhasználtam. Elsődleges forrásként az Európai Unió hivatalos dokumentumait, valamint az EU KBVP keretében a Közel-Keleten működő missziók és más uniós intézmények által készített jelentéseket vizsgáltam. Ezek a dokumentumok részletes információkat tartalmaznak a missziók tevékenységéről, eredményességéről, valamint azokról a tényezőkről, amelyek befolyásolhatják a missziók tevékenységének hatékonyságát, például a biztonsági helyzet alakulásáról vagy az infrastrukturális korlátokról. Másodlagos forrásként a KBVP tevékenységére és a közel-keleti válságkezelésre vonatkozó tudományos publikációkat, könyveket, szakpolitikai elemzéseket és munkadokumentumokat dolgoztam fel. Emellett áttekintettem az EU nemzetközi válságkezeléshez kapcsolódó képzési és felkészítési rendszerét is.

A dolgozat elkészítése során támaszkodtam saját szakmai tapasztalataimra is, amelyeket különböző nemzetközi – köztük közel-keleti – válságkezelő és rendőri békefenntartó missziókban szereztem. Hivatásos szolgálati pályafutásom során három alkalommal, összesen

több mint két évet töltöttem a térségben, ahol közvetlen tapasztalatokat szereztem az EU KBVP és más nemzetközi szervezetek rendészeti erővel végrehajtott válságkezelési tevékenységéről. A KBVP keretében ellátott végrehajtói és vezetői feladatok lehetővé tették számomra a válságkezelési mechanizmusok működésének átfogó megismerését. A helyi rendvédelmi és igazságügyi szervekkel kialakított napi munkakapcsolatok révén betekintést nyertem a fogadó ország intézményeinek – mint a KBVP tevékenységének kedvezményezettjeinek – munkájába és a nemzetközi partnerekkel való együttműködésük sajátosságaiba.

Több mint egy évtizeden keresztül (2010 és 2021 között) részt vettem az Európai Unió, valamint más nemzetközi szervezetek által szervezett polgári válságkezelési és rendészeti békefenntartó missziók hazai háttértámogatási rendszerének működtetésében.

E tevékenység keretében lehetőségem nyílt a KBVP-missziók működését meghatározó jogi szabályozási környezetének és kialakítási mechanizmusainak megismerésére, továbbá a missziókba jelentkező nemzeti szakértők kiválasztásával és felkészítésével összefüggő eljárásrend részletes tanulmányozására. Szakértőként közreműködtem az Európai Unió nemzetközi válságkezelési tevékenységét támogató reformok szakmai előkészítésében, valamint az EU közös biztonság- és védelempolitikájához kapcsolódó hazai politikai döntéshozatal szakmai támogatásában. A dolgozat elkészítése során ezen szakmai tapasztalatok elemző feldolgozására is támaszkodtam.

A kutatás eredményeinek összegzése

A Közel-Keleten jelenleg zajló események elemzése alapján megállapítható, hogy várhatóan a térség biztonsági környezete közép- és hosszú távon is instabil marad, amelynek következtében az Európai Uniónak továbbra is számolnia kell a térségből kiinduló komplex biztonsági kihívásokkal. Ezek a kihívások – különösen a fegyveres konfliktusok hatásai, az állami intézmények gyengesége, a terrorizmus, az illegális migráció és a szervezett bűnözés különböző formái – közvetlenül és közvetve is hatást gyakorolnak az Unió és tagállamai, így Magyarország belső biztonságára. A vizsgált folyamatok alapján indokoltnak tekinthető az Európai Unió folyamatos jelenléte és szerepvállalása a térségben, különösen a KBVP civil/rendőri válságkezelő misszióin keresztül.

Meglátásom szerint a kutatás rámutatott arra, hogy Irakban és a palesztin területeken zajló politikai és intézményi folyamatok, valamint az ezekhez kapcsolódó reformtörekvések esetében elengedhetetlen a jogállamiság megerősítését célzó nemzetközi támogatás. Kiemelten fontos az átlátható, elszámoltatható és hatékony rendvédelmi és igazságszolgáltatási rendszer kiépítésének elősegítése. E folyamatok támogatásában az EU KBVP civil/rendőri missziói meghatározó szerepet töltenek be, elsősorban tanácsadói, mentorálási és képzési tevékenységük révén.

Vizsgálatom eredményei arra utalnak, hogy az EU KBVP közel-keleti missziói akkor képesek érdemben hozzájárulni a helyi intézményrendszerek működőképességének fejlesztéséhez, ha a fogadó állam politikai és társadalmi szinten is elkötelezett a demokratikus alapokon nyugvó állami működés kiépítése mellett. A kutatás eredményei azt jelzik, hogy az Európai Uniónak stratégiai szinten számolnia kell azzal a forgatókönyvvel, hogy a térség egyes válság sújtotta államaiban bekövetkező politikai és biztonsági stabilizáció, valamint a nemzetközi támogatás iránti társadalmi igény megjelenése újabb civil/rendőri KBVP-missziók telepítését alapozhatja meg. E körbe – megfelelő feltételek fennállása esetén – olyan országok is bekerülhetnek, mint Szíria. Ezzel párhuzamosan indokolt a már működő missziók tevékenységének és létszámának rugalmas bővítési lehetőségével is számolni. Ennek egyik potenciális példája az Európai Unió rafahi határátkelőhelyen működő határőrizeti segítségnyújtó missziója (European Union Border Assistance Mission for Rafah Crossing – EUBAM Rafah). A misszió szerepe felértékelődhet abban az esetben, ha az érintett felek megállapodnak az Egyiptomot és a Gázai övezetet összekötő rafahi határátkelőhely tartós és ellenőrzött újranyitásáról, amelynek biztonságos működtetése az Európai Unió mint harmadik fél támogatása nélkül nehezen képzelhető el.

A kutatás megerősítette, hogy a külföldön végrehajtott EU KBVP béketámogató és válságkezelő missziók működésük során jelentős pénzügyi és humán erőforrás-ráfordítást igényelnek, valamint erőforrásokat vonnak el a tagállamoktól. Ugyanakkor ezek a befektetések hosszabb távon megtérülhetnek, amennyiben a missziók képesek hozzájárulni az érintett országok és térségek stabilizációjához. A válságkövetek stabilizálása érdemben csökkenti az Európai Uniót érintő biztonsági kockázatokat, ezáltal közvetlenül hozzájárul az Unió és tagállamai biztonsági környezetének megerősítéséhez.

A vizsgált közel-keleti KBVP-missziók esetében megállapítható, hogy a válságkezelési tevékenység nem katonai jellegű. A missziók állománya főként rendészeti szakemberekből és civil szakértőkből áll, akiknek feladata a helyi rendvédelmi és igazságügyi szervek támogatása, képességfejlesztése, valamint a hiányzó intézményi és szakmai kapacitások kiépítésének elősegítése. A kutatás során elemzett missziók nem rendelkeznek végrehajtói jogosítványokkal, mandátumuk a tanácsadói, mentorálási és képzési feladatokra korlátozódik, amelyet a fogadó országokkal fennálló politikai és jogi megállapodások is meghatároznak.

A nemzetközi válságkezelési gyakorlat fejlődését vizsgálva megállapítható, hogy az EU civil/rendőri missziói az elmúlt évtizedekben komplex, a biztonsági szektor reformját célzó küldetésekké váltak. Ezek a missziók nem csupán technikai támogatást nyújtanak, hanem a helyi rendészeti és igazságügyi intézmények szervezeti kultúrájának átalakítását, demokratizálását és hosszú távú fenntarthatóságát is elősegítik. A komplex feladatrendszer eredményes végrehajtása kizárólag megfelelően felkészült, motivált és magas szakmai kompetenciával rendelkező szakemberek bevonásával biztosítható.

A missziós tevékenységek eredményességének másik alapfeltétele a fogadó fél aktív bevonása és együttműködése. A nemzetközi szakértők által végzett képességfejlesztés és biztonsági szektor reformja kizárólag olyan eszközökkel valósítható meg hatékonyan, amelyek tiszteletben tartják a helyi sajátosságokat. A mentorálás, tanácsadás, megfigyelés és képzés keretében átadott nemzetközi és európai legjobb gyakorlatok akkor vezethetnek tartós eredményekhez, ha azokat a helyi intézmények saját rendszerükbe képesek integrálni.

A válságkezelési környezet sajátosságai alapján az átmenet támogatása háborús vagy posztkonfliktusos helyzetből a nemzetközi normáknak megfelelő állami működés irányába hosszú távú és összetett folyamatnak tekinthető. Ennek során kiemelten fontos a missziók reális célrendszerének meghatározása, valamint annak biztosítása, hogy a missziók tevékenysége világos, átlátható és következetes maradjon.

A közel-keleti válságkezelő missziókban való részvétel az érintett rendészeti szakemberek számára is jelentős szakmai hozzáadott értéket képvisel. A missziós szolgálat

során szerzett empirikus tapasztalatok – különösen a terrorizmus, a radikalizáció, az illegális migráció és a szervezett bűnözés működési mechanizmusainak megismerése – a későbbi hazai szolgálat ellátása és a rendészeti képzési rendszer fejlesztése során is hasznosítható. A kutatás alapján megállapítható, hogy a külföldi válságkezelési tapasztalatok integrálása hozzájárulhat a hazai rendészeti képességek és felkészítés színvonalának emeléséhez is.

Összességében a kutatás arra a következtetésre jut, hogy az Európai Unió KBVP civil/rendőri missziói a Közel-Keleten – végrehajtói jogosítványok és erő alkalmazása nélkül is – érdemi és mérhető módon járulnak hozzá az érintett térségek stabilizációjához. A missziók tevékenysége egyszerre szolgálja a fogadó országok intézményfejlesztési törekvéseit és az Európai Unió hosszú távú biztonsági érdekeit, megerősítve a polgári válságkezelés szerepét az uniós biztonságpolitikai eszköztárban.

Új tudományos eredmények

A kutatási munka megkezdésekor megfogalmazott kutatási célok és a hipotézisek kutatási eredményekkel történő összevetése alapján az alábbi új tudományos eredményeket értem el:

1. A kutatás eredményei alapján megállapítható, hogy az első hipotézis alapvetően igazolódott.

Az Európai Unió civil/rendőri KBVP-misszióinak hatásossága a Közel-Keleten elsősorban azokban az entitásokban érvényesül, ahol – ha törekény formában is, de – rendelkezésre állnak működőképes állami struktúrák, a reformfolyamatokat támogató politikai elkötelezettség, valamint a nemzetközi szakmai ajánlások befogadására és végrehajtására alkalmas intézményi kapacitások.

A palesztin területeken működő EUPOL COPPS és EUBAM Rafah missziók esetében – a biztonsági környezet tartós instabilitása ellenére – több olyan empirikus indikátor azonosítható, amelyek a helyi rendészeti és igazságügyi kapacitások erősödésére utalnak. A súlyos, erőszakos bűncselekmények száma 2010 óta – a 2015-ös év kivételével – tartósan alacsony szinten maradt, százezer főre vetítve 1 alatti értékkel.⁴ Különösen figyelemre méltó, hogy a második intifáda (2005) lezárását követően a Palesztin Hatóság biztonsági és rendvédelmi szervei nem váltak aktív részeseivé a Hamasz és Izrael közötti fegyveres konfliktusoknak. A Ciszjordániában működő, uniós támogatással fejlesztett helyi intézményrendszer képes volt a közrend és közbiztonság fenntartására, és megakadályozta a háború áttérjedését a Palesztin Hatóság által ellenőrzött területekre.

Hasonló tendenciák azonosíthatók Irak esetében is. A rendelkezésre álló bűnügyi statisztikák javuló közbiztonsági helyzetet jeleznek: az erőszakos bűncselekmények, a testi sértések, a betörések és a gépjárműlopások száma egyaránt csökkenő tendenciát mutat, miközben a terrortámadások száma is mérséklődött.⁵ A helyi belügyminisztérium értékelése szerint a javulás összefüggésbe hozható a folyamatban lévő közbiztonságot erősítő intézkedésekkel és a biztonsági szektor reformjával. Az EUAM Irak misszió tanácsadói és

⁴ West Bank and Gaza Crime Rate & Statistics 1995-2025.

Forrás: <https://www.macrotrends.net/global-metrics/countries/PSE/west-bank-and-gaza/crime-rate-statistics> (Letöltés ideje: 2025. február 14.)

⁵ Iraq crime rate drops to record low in 2024: report.

Forrás: <https://www.middleeastmonitor.com/20250131-iraq-crime-rate-drops-to-record-low-in-2024-report/> (Letöltés ideje: 2025. február 15.)

képességfejlesztő tevékenysége hozzájárult ahhoz, hogy az iraki rendvédelmi szervek egyre hatékonyabban tervezzék és hajtsák végre a bűnüldözési és terrorellenes műveleteket.

A két vizsgált földrajzi területen végzett KBVP-tevékenység elemzése és összehasonlítása alátámasztja, hogy az uniós civil/rendőri missziók nem önállóan generálnak stabilitást, hanem akkor képesek mérhető és fenntartható hatást kifejteni, ha a fogadó fél részéről létezik minimális szintű politikai akarat és intézményi befogadóképesség. Ahol a helyi vezetés érdekelt a reformfolyamatokban, ott az uniós szakmai ajánlások ténylegesen beépülnek a rendészeti és igazságügyi működésbe.

Mindezek alapján megállapítható, hogy az EU KBVP közel-keleti misszióinak létjogosultsága és hozzáadott értéke elsősorban nem a konfliktusok megszüntetésében, hanem a működőképes állami biztonsági struktúrák fokozatos megerősítésében ragadható meg. Ez a hatás azonban nem univerzális, hanem feltételhez kötött, ami alátámasztja az első hipotézisben megfogalmazott összefüggést.

A 2. számú hipotézisemet az alábbiak miatt látom igazoltnak.

A strukturált kiválasztási, felkészítési és küldetés alatti támogatási mechanizmusok egyértelmű összefüggést mutatnak az EU KBVP civil/rendőri szakértők szakmai teljesítményének színvonalával, és ezen keresztül hozzájárulnak a missziók operatív eredményességéhez.

Az Európai Unió polgári válságkezelési tevékenységének fejlődése során fokozatosan előtérbe került a humán tényező minősége. Ezt tükrözi a Tanács és a tagállamok által 2023-ban elfogadott, a 2018-as megállapodásra épülő megújított EU polgári KBVP megújítását célzó paktuma (Compact)⁶ is, amely a személyi kiválasztás, a felkészítés, a telepíthetőség és a biztonsági támogatás fejlesztését nevesíti kiemelt prioritásként. A Compact célkitűzései – a gyors reagálóképesség erősítése, a KBVP-küldetések biztonságának növelése és a válságkezelési kapacitások fejlesztése – közvetlenül kapcsolódnak a missziókba vezényelt szakértők felkészültségéhez és teljesítményéhez.

A kutatás során feltárt tapasztalatok alapján megállapítható, hogy azok a rendészeti és civil szakértők, akik strukturált kiválasztási folyamaton mennek keresztül, célzott missziós felkészítésben részesülnek, hatékonyan integrálódnak a missziós környezetbe. Különösen

⁶ EUROPEAN UNION COMMON SECURITY AND DEFENCE POLICY CIVILIAN CSDP COMPACT
Towards more effective civilian missions.

Forrás: https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/documents/2023/Civilian%20CSDP%20Compact%20Report_22.05.2023.pdf (Letöltés ideje: 2025. február 15.)

meghatározó szerepe van a megfelelő szakmai háttérén kívül a nemzetközi és interkulturális tapasztalatnak, az idegen nyelvi kompetenciának, valamint a mentális és pszichológiai alkalmasságnak. E kompetenciák megléte közvetlen hatást gyakorol a tanácsadói, mentorálási és kapacitásfejlesztési feladatok eredményességére.

A magyar részvétel alakulása ugyanakkor rámutat bizonyos strukturális korlátokra. A humánerőforrás-bázis szűkössége és a rendszerszintű kiválasztási tartalék hiánya negatívan befolyásolja az operatív részvétel volumenét. A nemzetközi missziókban szolgálatot teljesítők számának csökkenése – különösen a Frontex Készenléti Csapatok elszívó hatásával párhuzamosan – nem a felkészítési rendszer minőségi hiányosságaira, hanem annak korlátozott kapacitására utal. Ez közvetetten megerősíti a hipotézis érvényességét: a strukturált kiválasztási és felkészítési mechanizmusok ott működnek hatékonyan, ahol rendelkezésre áll a megfelelő személyi állomány.

Összegzésként megállapítható, hogy az EU KBVP civil és rendőri missziók operatív eredményessége szorosan összefügg az alkalmazott humánerőforrás-kezelési mechanizmusok minőségével. A strukturált kiválasztás, a célzott felkészítés és a küldetés alatti támogatás nem csupán az egyéni szakmai teljesítményt javítja, hanem a missziók egészének hatékonyságát is növeli. Mindez véleményem szerint alátámasztja a második hipotézisben megfogalmazott összefüggést.

A 3. hipotézisemet csak részben látom igazoltnak, annak megerősítése további kutatást igényel.

A rendelkezésemre álló empirikus tapasztalatok alátámasztják, hogy rövid távra telepített, speciális szaktudással rendelkező szakértői csoportok alkalmazása bizonyos technikai, operatív és projektspecifikus feladatok esetében növelhetik a KBVP-missziók eredményességét. Ugyanakkor ennek teljes körű bizonyításához a jelenleg rendelkezésre álló tapasztalatok nem elegendők.

Az EUBAM Rafah misszióba 2022 októberében két hónap időtartamra telepített határrendészeti szakértői csoport tevékenységének tapasztalatai azt mutatják, hogy különleges szakértelmet igénylő feladatok – például speciális határellenőrzési, technikai vagy eljárásrendi támogatás – esetében a rövid távú szakértői jelenlét célzott és hatékony megoldást jelenthet. A csoport meghatározott projektek végrehajtásában vett részt, és tevékenysége rövid időn belül kézzelfogható operatív eredményeket hozott.

A rövid távú szakértői csoportok alkalmazása költség- és erőforrás-hatékony mind a küldő tagállamok, mind az Európai Unió számára. Az ilyen vezénylések kevésbé terhelik meg

a nemzeti rendészeti szerveket, mivel a szakértők nem esnek ki hosszabb időre a hazai szolgálatteljesítésből, és nem igényelnek tartós helyettesítést.

Ugyanakkor megállapítható, hogy a rövid időtartamú telepítés nem csökkenti a felkészítés szükségességét: a szakértőket a missziós szolgálati hely sajátosságainak megfelelően továbbra is teljes körű biztonsági és szakmai felkészítésben kell részesíteni.

Az utóbbi időben csak néhány rövid távú szakértői csoport alkalmazására irányuló EU-s kezdeményezés azonosítható (ilyen például: Az EU Ukrajnai Tanácsadó Missziójába – EU Advisory Mission in Ukraine – EUAM Ukraine⁷ 2024-ben telepített csoport, valamint a rafahi határátkelőn jelenleg is zajló tevékenység). Ezen tevékenységek eredményeiről azonban jelenleg nem áll rendelkezésre nyilvánosan hozzáférhető, részletes értékelő jelentés, így azok tapasztalatai jelen dolgozat keretei között nem elemezhetők.

Egyetlen empirikus eset sikeréből pedig nem vonhatók le általános, a KBVP-missziók egészére érvényes következtetések.

Összességében megállapítható, hogy a rövid távra telepített, speciális szakértői csoportok alkalmazása ígéretes eszköz lehet a KBVP-missziók operatív rugalmasságának és célzott hatékonyságának növelésére. A hosszú és rövid távú vezénylések feladatokhoz igazodó optimális arányának meghatározása, valamint e vezénylések hatásainak vizsgálata olyan terület, amely további empirikus kutatásokat igényel.

A 4. hipotézisemet igazoltnak látom.

A tagállamok közötti regionális együttműködési formák – különösen intézményes keretek között, mint amilyen a Visegrádi Együttműködés – képesek növelni az EU KBVP-missziók személyzeti utánpótlásának hatékonyságát, valamint elősegítik az erőforrások racionálisabb és összehangoltabb felhasználását.

Az EUBAM Rafah misszióba vezényelt különleges szakértői csoport állományának biztosítása és felkészítése a Visegrádi 4-ek tagországainak együttműködésén alapult. A regionális keret lehetővé tette, hogy a szakértői csoport összeállítása, tagjainak külszolgálatba vezénylése, az azzal járó személyzeti terhelés arányosan oszoljon meg az érintett tagállamok között.

⁷ SPECIALISED TEAM FROM EUROGENDFOR TO SUPPORT EUAM UKRAIN.

Forrás: <https://eurogendfor.org/2024/01/12/specialised-team-from-eurogendfor-to-support-euam-ukraine/>
(Letöltés ideje: 2026. január 15.)

A regionális együttműködés révén

- egyik tagállamra sem hárult aránytalan személyi vagy szervezeti teher,
- a hazai szolgálatból történő ideiglenes kiesés egyenletesen oszlott meg,
- jelentősen bővült a merítési lehetőség a megfelelő szakmai és nyelvi kompetenciákkal rendelkező jelöltek kiválasztásához.

Ez a megoldás nemcsak a személyzeti utánpótlást teheti hatékonyabbá, hanem csökkentheti egy adott tagországra háruló, a missziók feltöltésével járó adminisztratív és szervezési terheket is.

A közös feladatellátás és annak nemzeti szintű támogatása egyúttal erősítheti az érintett tagországok közötti műveleti és szakmai együttműködést. A regionális keretben végrehajtott együttműködés elősegítheti a közös eljárásrendek kialakítását, a tapasztalatok megosztását és a jövőbeli közös KBVP-szerepvállalások tervezhetőségét is.

Összességében megállapítható, hogy az intézményesített regionális együttműködések – a Visegrádi Együttműködéshez hasonló keretekben – hatékony eszközt jelenthetnek az EU KBVP-missziók személyzeti utánpótlásának biztosításában. E mechanizmusok hozzájárulnak az erőforrások racionálisabb felhasználásához, a tagállami terhek kiegyensúlyozásához és a missziók operatív működésének stabilizálásához, ezáltal alátámasztva a negyedik hipotézisben megfogalmazott összefüggéseket.

A kutatás egyéb hasznosítható eredményei:

A KBVP-missziók tevékenységének vezetéseméleti szempontok szerinti vizsgálata alapján megállapítható, hogy a sikeres működés egyik kulcsa egy rugalmas, helyzetfüggő, hibrid vezetési modell alkalmazása, amely a demokratikus, adaptív és autokratikus vezetési elemek kombinációjára épül.

A komplex, gyorsan változó műveleti környezetben a vezetési hatékonyságot leginkább a komplexitás alapú vezetési megközelítés (CLT) biztosítja, amely egyszerre teszi lehetővé a hierarchikus koordinációt, a szakértői autonómiát és szükség esetén a gyors döntéshozatalt.

A kutatás eredményei rámutatnak arra is, hogy a vezetési stílus közvetlen hatással van a helyi partnerekkel kialakított bizalomra, a képességfejlesztési folyamatok hatékonyságára, valamint a missziók személyi állományának teljesítményére és biztonságára, amelynek figyelembevétele különösen fontos a jövőbeli missziós felkészítések során.

A dolgozat 7. számú mellékletében bemutatott, az iszlám vallás és kultúra alapjait ismertető segédanyag segíthet a nemzetközi válságkezelési missziók eredményessége szempontjából kiemelt jelentőséggel bíró interkulturális kompetenciák fejlesztésében. A kutatás tapasztalatai alapján a helyi partnerekkel való hatékony együttműködés alapfeltétele a

kulturális és vallási sajátosságok ismerete, amely hozzájárul a bizalomépítéshez, a kommunikációs félreértések csökkentéséhez, valamint a mentorálási és tanácsadói tevékenység eredményességéhez. A segédanyag gyakorlati útmutatót nyújt, ezáltal közvetlenül hasznosítható mind a missziós felkészítés során, mind akár a hazai rendészeti feladatellátáshoz.

Véggövetkeztetés

Dolgozatomban arra törekedtem, hogy átfogó és rendszerszintű képet adjak az Európai Unió közel-keleti térségben végrehajtott, nem katonai jellegű – elsősorban rendészeti és igazságügyi képességekre épülő – válságkezelő tevékenységéről. A kutatás eredményei alapján megállapítható, hogy az EU e térségben betöltött szerepe nem a fegyveres konfliktusok közvetlen kezelésében, hanem mindenekelőtt a helyi intézményi kapacitások fokozatos megerősítésében és stabilizálásában ragadható meg.

Írásom részletesen bemutatja az Irakban és a palesztin területeken működő EU KBVP-missziók felépítését, működését és jogi hátterét, valamint elemzi azok hatásosságát és eredményességét. Ennek keretében feltártam azokat a politikai, intézményi és szervezeti tényezőket, amelyek meghatározzák a missziók tényleges mozgásterét. A történeti és biztonságpolitikai kontextus, valamint a missziók feladatrendszerének bemutatása rávilágított arra, hogy az Unió közel-keleti válságkezelési tevékenysége olyan korlátok között valósul meg, amelyek miatt az EU szerepvállalása nem értelmezhető a hagyományos, katonai jellegű békefenntartás logikája szerint. Az uniós missziók tevékenysége ehelyett elsősorban a biztonsági és igazságügyi rendszerek kapacitásépítésére, tanácsadásra és intézményfejlesztésre épül.

A vizsgált hipotézisek összegzett értékelése alapján megállapítható, hogy az EU KBVP-missziók eredményessége elsősorban a fogadó állam intézményi kapacitásaitól és politikai együttműködési hajlandóságától függ, továbbá szoros összefüggést mutat a missziókba vezényelt szakértők kiválasztásának, felkészítésének és támogatásának minőségével. A kutatás rávilágított arra is, hogy a rugalmas személyzeti megoldások, valamint az intézményesített regionális együttműködések – akár a Visegrádi Együttműködés keretei között – érdemben hozzájárulhatnak a missziók működőképességének erősítéséhez.

Kiemelt figyelmet fordítottam a nem végrehajtói jellegű rendészeti és igazságügyi feladatok vizsgálatára. A mentorálásra, tanácsadásra és képzésre épülő képességfejlesztési megközelítés elemzése megerősítette, hogy az EU hosszú távú stabilizációs hatása nem az erőalkalmazásban, hanem a professzionális, jogállami működést támogató intézményi reformok elősegítésében érhető tetten. A missziók leendő személyi állományának felkészítése, interkulturális kompetenciái és adaptív képességei ebben kulcsszerepet játszanak.

Összességében megállapítható, hogy az EU KBVP-missziók a közel-keleti térségben továbbra is releváns, de korlátozott eszközt jelentenek a biztonságpolitikai stabilizáció támogatásában.

Bízom abban, hogy a kutatás során feltárt megállapítások hozzájárulnak az EU KBVP hazai támogatási és felkészítési rendszerének további fejlesztéséhez, és elősegítik a magyar szakemberek felkészültebb, tudatosabb és eredményesebb részvételét a jövőbeni nemzetközi válságkezelő missziókban.

Ajánlások

Az Európai Unió Közel-Keleten működő civil/rendőri KBVP-missziói hozzájárulnak a helyi intézményrendszerek megerősítéséhez és az EU hosszú távú biztonsági érdekeinek érvényesítéséhez.

A polgári – vagyis nem katonai erővel végrehajtott – válságkezelés az Európai Unió biztonságpolitikai eszköztárának mára egyik kulcselemévé vált. A nemzetközi válságkezelési rendszer eredményesebb támogatása érdekében indokoltnak tartom a nemzeti kiválasztási és felkészítési rendszer bővítését, valamint egy 30–50 fős, rövid távra vezényelhető, speciális szakértelemmel rendelkező, gyorsan telepíthető szakértői tartalék kialakítását. A csoport előre felkészített tagjai rövid határidővel telepíthetők különböző válságkezelési feladatok végrehajtására.

A rövid távra, speciális szaktudással rendelkező szakértői csoportok alkalmazása – amint azt az EUBAM Rafah misszió példája is mutatja – rövid időn belül kézzelfogható operatív eredményeket hozhat. Ez a modell költség- és erőforrás-hatékony megoldást jelenthet mind a küldő tagállamok, mind az Európai Unió számára, különösen olyan technikai, operatív vagy projektspecifikus feladatok esetében, amelyek nem igényelnek tartós helyszíni jelenlétet.

Hasznos lenne akár a V4-országokkal, illetve más szomszédos államokkal közösen a missziókat megelőző felkészítési rendszer intézményesített összehangolása, valamint a képzések közös végrehajtása. Mivel az EU KBVP-missziók rendőri komponensei jellemzően viszonylag kis létszámmal működnek, a tagállamokból egy-egy „pályázati körben” általában csak néhány rendőr, rendészeti szakember vagy civil szakértő kerül kiválasztásra. Ebből adódóan a felkészítések közös megszervezése és lebonyolítása költséghatékonyabb megoldást jelenthetne.

A közös képzések további előnye, hogy a résztvevők már a felkészülési időszak során megkezdhetnék a nemzetközi munkakörnyezethez való alkalmazkodást és szocializációt. Emellett az együttműködő országok jelentős missziós tapasztalattal rendelkező kiképzőinek bevonása hozzájárulhatna a képzés szakmai színvonalának emeléséhez, valamint a jó gyakorlatok hatékonyabb megosztásához.

A kutatás eredményeinek hasznosíthatósága

Kutatásom során arra törekedtem, hogy az elért eredmények és levont következtetések hasznosíthatók legyenek az Európai Unió és más nemzetközi szervezetek válságkezelő és békefenntartó tevékenységéhez kapcsolódó nemzeti háttértámogatási rendszerek fejlesztésében.

A kutatás eredményei hozzájárulhatnak az Európai Unió polgári válságkezelési tevékenységének tudományos értelmezéséhez, támogathatják a nemzeti döntéshozatalt és humánerőforrás-tervezést, valamint felhasználhatók a missziókba delegált szakértők kiválasztási és felkészítési rendszerének továbbfejlesztésében.

A dolgozat egyik gyakorlati jelentősége, hogy rámutat azokra a politikai, intézményi és szervezeti feltételekre, amelyek mellett az EU civil/rendőri KBVP missziói képesek érdemi hatást gyakorolni a fogadó országok biztonsági és igazságügyi intézményi rendszereinek működésére, fejlesztésére.

A kutatás megállapításai támogatást nyújthatnak a magyar rendészeti szervek és a nemzetközi válságkezelésben érintett állami szervezetek számára a missziós részvétellel kapcsolatos stratégiai döntések előkészítésében. A dolgozat azonosítja azokat a kompetenciákat, képességeket és felkészítési elemeket, amelyek leginkább hozzájárulnak a nemzetközi missziókban szolgálatot teljesítő szakértők eredményes szerepvállalásához. Az eredmények ezért közvetlenül hasznosíthatók a hazai háttértámogatási, kiválasztási és képzési rendszerek fejlesztésében.

A kutatás gyakorlati javaslatokat fogalmaz meg a rövid időtartamra telepíthető, speciális szaktudással rendelkező szakértői csoportok alkalmazására vonatkozóan, amelyek a jövőben növelhetik az Európai Unió válságkezelő misszióinak rugalmasságát és hatásosságát. Ezzel összefüggésben a dolgozat eredményei szakmai alapot nyújthatnak egy nemzeti vagy regionális szakértői tartalék létrehozásának vizsgálatához.

Kiemelt jelentőségűek a regionális együttműködésre vonatkozó megállapítások is. A Visegrádi Együttműködés keretében vagy más regionális formákban megvalósuló közös kiválasztási, felkészítési és telepítési modellek hozzájárulhatnak a tagállami erőforrások hatékonyabb felhasználásához, valamint a missziók személyzeti utánpótlásának eredményes biztosításához.

A dolgozat tudományos szempontból hozzájárul a rendészettudomány és a nemzetközi válságkezelés kapcsolatának mélyebb megértéséhez. A kutatás rámutat arra, hogy a rendészeti és igazságügyi képességfejlesztés a modern nemzetközi válságkezelés egyik meghatározó

eszköze, amely közvetlen összefüggésben áll az Európai Unió biztonsági érdekeinek érvényesítésével. Az eredmények alapul szolgálhatnak további kutatásokhoz, különösen a civil válságkezelés hatásmérésének, a missziós személyzet kompetenciafejlesztésének, valamint a regionális együttműködési modellek vizsgálatának területén.

Összességében a kutatás eredményei hozzájárulhatnak ahhoz, hogy Magyarország és az Európai Unió hatékonyabban használja fel a polgári válságkezelés eszközeit, valamint felkészültebben reagáljon a Közel-Keletről és más instabil térségekből kiinduló biztonsági kihívásokra.

A szerző kutatás témaköréhez kapcsolódó, megjelent eddigi publikációi

1. Németh Gábor: A Rafahi Átkelőhelyen Működő Határellenőrzést Segítő Európai Unió Misszió, Palesztina, (EU Border Assistance Mission for the Rafah Crossing Point-EUBAM Rafah) 2005-, a Misszióba telepített határrendészeti szakértői csoport 2022 RENDŐRSÉGI TANULMÁNYOK 7 : 2 pp. 44-52., p. 9. (2024)
2. Németh Gábor: Az Európai Unió Határtámogató Missziója Palesztinában, Rafah, Palesztina, 2005- folyamatban van (European Union Border assistance Mission – EUBAM Rafah) In: Boda József: Rendőrök kék baretben: A rendőri békefenntartás, polgári válságkezelés kézikönyve. Budapest, Magyarország : Ludovika Egyetemi Kiadó, 622 p., pp. 297-300. (2023)
3. Németh Gábor: Nemzetközi rendőri szerepvállalás Koszovóban. RENDŐRSÉGI TANULMÁNYOK 3 : 2, pp. 119-155. (2020)
4. Németh Gábor: Nemzetközi rendészeti békefenntartó, válságkezelő missziókban szerzett vezetés-irányítási tapasztalatok. In: Kovács István – Frigyer László – Tirts Tibor (szerk.) (2021): Globális kérdések – globális válaszok: rendészettudomány a hallgatók szemével Budapest, Magyarország : Magyar Rendészettudományi Társaság, pp. 153-167. (2021)
5. Gábor Németh (2023): EU Common Security and Defense Policy Civilian/Law Enforcement Mission's activity in the Middle-East. In: Czenczer Orsolya – Kovács Gábor – Mészáros Bence (szerk.): (2023): I. Ludovika International Law Enforcement Research Symposium Conference Proceedings. Budapest, Magyarország : Magyar Rendészettudományi Társaság 212 p., pp. 127-136. (2023)
6. Gábor Németh (2024): EU Support to Strengthen Border Security in the Middle East, North Africa Region. In: Kovács Gábor – Mészáros, Bence – Czenczer – Orsolya (szerk.) (2024): II. Ludovika International Law Enforcement Research Symposium Conference Proceedings, Budapest, Magyarország : Magyar Rendészettudományi Társaság 346 p., pp. 219-229. (2024)

7. Németh Gábor (2020): AZ EURÓPAI UNIÓ RAFAHÍ HATÁRELLENŐRZÉST TÁMOGATÓ MISSZIÓJA. In: Gaál, Gyula; Hautzinger, Zoltán (szerk.) A HADTUDOMÁNYTÓL A RENDÉSZETTUDOMÁNYIG – TÁRSADALMI KIHÍVÁSOK A NEMZETI ÖSSZETARTOZÁS ÉVÉBEN. Pécs, Magyarország : Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoport 389 p., pp. 343-349. (2020)

8. Németh Gábor (2022): Magyarország részvétele az EU Rendőri és Civil Szolgálatok Képzési Programban. In: Kovács István – Frigyer László – Tirts Tibor (szerk.) (2022): Multidiszciplinaritás: A rendészettudomány sokszínűsége : Tanulmánykötet Budapest, Magyarország : Magyar Rendészettudományi Társaság, 157 p., pp. 111-119. (2022)

9. Németh Gábor (2022): Az EU Közös Biztonság- és Védelempolitika égisze alatt működő nemzetközi válságkezelő, békefenntartó missziók mandátuma, azok jogi háttere. KATONAI JOGI ÉS HADIJOGI SZEMLE 10 : 1, pp. 69-91. (2022)

10. Németh Gábor (2021): Az ENSZ-békefenntartáshoz kapcsolódó információszerző/hírszerző tevékenység kialakulása, fejlődése és kihívások. NEMZETBIZTONSÁGI SZEMLE (ONLINE) 9 : 1, pp. 41-55 (2021)

11. Németh Gábor (2018): Visegrad 4 Border Security Command Post Exercise "Joint Efforts 2017" In: Peter A. Kiss (szerk.) (2018): Proceedings of the Conference on National Resilience: Opportunities and Challenges in a Changing Security Environment. Budapest, Magyarország : Hungarian Defence Forces (HDF) General Staff Scientific Research Centre 327 p., pp. 205-214. (2018)

12. Németh Gábor (2025): A schengeni térséget veszélyeztető biztonsági kihívások. Schengen 40-35-30. Jubileumi tanulmánykötet. Budapest: Central European Service for Cross-Border Initiatives (CESCI), Határőr Kultúráért Alapítvány, pp 314-329. (2025)

A szerző szakmai, tudományos életrajza

Németh Gábor 1968. március 22-én született Kapuváron. Nős, egy gyermek édesapja. Kötelező sorkatonai szolgálatát 1987-ben kezdte meg. A Körmenden kapott alapkiképzést követően a Soproni Határőrkerület Műszaki–Vegyvédelmi Századának állományában szolgált. A sorkatonai szolgálat befejezése után hivatásos szolgálatra jelentkezett, amelyet 1990-ben kezdett meg a Soproni Határőrkerület Nagycenki Határőrőrsén járórként. A Körmendi Határőr Kiképző és Továbbképző Intézet járőr szakának elvégzése után 1991-ben a Soproni Határőrőrs állományába került, ahol járőrvezetőként, vizsgálóként, csoportvezetőként teljesített szolgálatot. A Győri Határőrigazgatóság „Ikva” Határvadász Századnál 1995 és 1999 között szakaszparancsnoki beosztást töltött be.

A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Hadtudományi Karán 2002-ben szerzett határrendészeti és védelmi vezető főiskolai diplomát. Tiszti kinevezését követően a Győri Határőrigazgatóság Bevetési Osztályán szolgált szakaszparancsnokként, majd századparancsnok-helyettesként. Az igazgatóság Határrendészeti Osztályán 2005-től főelőadóként folytatta pályafutását, vezetői döntés alapján.

A rendőrség–határőrség integrációját követően 2008 és 2010 között a Komárom-Esztergom Megyei Rendőr-főkapitányság Tatabányai Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályán főelőadóként, megbízott fogdaparancsnokként dolgozott. A Rendőrtiszti Főiskolán 2010-ben rendészeti vezető MA diplomát szerzett. Pályázati eljárás eredményeként a BM Nemzetközi Oktatási és Polgári Válságkezelési Központhoz került, majd pályafutását az ORFK Képzési Főosztályán, ezt követően pedig a Rendőrségi Oktatási és Kiképző Központ Külszolgálati és Békétámogató Osztályán folytatta. A szervezeti átalakulások ellenére 2010 és 2021 között feladatai tartalmilag változatlanok maradtak: a különböző nemzetközi szervezetek (ENSZ, EU, EBESZ, NATO) békefenntartó és válságkezelő misszióiba jelentkező rendészeti szakemberek kiválasztásáért és felkészítéséért felelt.

Emellett ellátta az Európai Civil és Rendőri Szolgálatok Képzési Program (EU Civilian and Police Service Training Program – EUPST) magyarországi koordinátori feladatait, valamint részt vett hazai és nemzetközi – többek között hollandiai, olaszországi, spanyolországi – válságkezelési képzések és gyakorlatok tervezésében és szervezésében. A Nemzeti Közsolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar Határrendészeti Tanszékére 2021. október 1-jén került tanársegédi beosztásba. A Tanszék oktatójaként integrált határigazgatással, határellenőrzéssel, határőrizettel, nemzetközi határrendészeti együttműködéssel, műveleti tervezéssel és nemzetközi válságkezeléssel kapcsolatos ismereteket oktat BA és MA szakos magyar hallgatóknak, valamint az Erasmus program keretében érkező külföldi diákoknak. Tagja az EU Határ- és Partvédelmi Ügynökség (FRONTEX) Készenléti Csapatok Kiképző Csoportjának, így rendszeresen tart határrendészeti képzéseket külföldön is. Jelenleg részt vesz az Ügynökség ágazati képesítési keretrendszerének (Sectoral Qualifications Framework – SQF) felülvizsgálatában és az új keretrendszer kidolgozásában, mint a határőrizeti szakterület szakértője.

Eddig négy alkalommal vett részt különböző nemzetközi békefenntartó és válságkezelő missziókban. 2006 márciusa és 2007 márciusa között a Nemzetközi Erők és Megfigyelők (Multinational Force and

Observers – MFO) Sínai Missziójában szolgált a Katonai Rendész Kontingens váltásparancsnokaként és ügyeletes tisztjeként. Műveleti tervezésért felelős határrendészeti tanácsadóként teljesített szolgálatot az EU Koszovói Jogállamiságot Támogató Missziójában (EULEX Kosovo) 2008 áprilisa és 2009 áprilisa között. A misszióvezető határrendészeti tanácsadójaként és biztonsági tisztként teljesített szolgálatot az Európai Unió Rafahi Határellenőrzést Támogató Missziójában (EUBAM Rafah) 2014 augusztusa és 2015 augusztusa között, Izraelben és a megszállt palesztin területeken. Ugyanebben a misszióban 2022 októbere és decembere között egy nemzetközi szakértői csoportot vezetett, amely az EU által támogatott, az Al-Karama Határterminálon létrehozott Határrendészeti Műveletirányító Központ működésének elindításáért és az ott szolgálatot teljesítő állomány felkészítéséért felelt. Részt vett több olyan projektben, amelyek harmadik országok határrendészeti szerveinek kapacitásfejlesztését szolgálták, többek között Koszovóban, Libanonban és Bosznia-Hercegovinában.

Fő kutatási területe a Közel-Kelet konfliktusainak vizsgálata, az azokból eredő biztonsági kihívások Európai Unióra gyakorolt hatásai, valamint az Unió szerepe és lehetőségei a térség stabilizálásában.

Rendelkezik lökiképző és intézkedéstaktikai oktató végzettséggel.

NYELVISMERET:

Angol (felsőfok C)

Német (alapfok, B1)

Arab (kezdő)

GÉPJÁRMŰVEZETŐI ENGEDÉLY:

A,B,C,D,E, T kategória

A1/A3 kategóriás drónpilóta képesítéssel rendelkezik.